

درس چهارم: امید بسته‌ام به تو

- لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ: از رحمت خدا ناامید نشوید.
- تقوی داشتن یعنی بندگی خدا را کردن و اطاعت نمودن دستورات الهی.
- وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا: هر کس تقوای الهی داشته باشد، خداوند راه خروج از مشکلات را برای او فراهم می‌کند.
- دلیل اینکه با وجود قبول داشتن خدا، ناامیدی به سراغمان می‌آید این است که هنوز به بزرگی خدا کامل باور نداریم. اگر باور داشته باشیم خداوند بزرگتر از مشکلات ماست، دلمان به وعده‌های او گرم می‌شود و ناامید نخواهیم شد.
- طبق آیهی قرآن تنها کافران از رحمت خدا ناامید می‌شوند.
- امیدواری و آرامش، همواره در کنار هم هستند و با آمدن امیدواری، آرامش هم با او می‌آید. زمانی که آرامش داریم، دارای انرژی زیادی هستیم که می‌توانیم کارهایمان را به راحتی و درستی انجام دهیم.

**** احکام صفحه‌ی ۶۰**

- مراجع تقلید همان متخصصان دین هستند، و اختلاف نظر بین آنها طبیعی است، از اینرو مراجع رساله‌های مختلف دارند. ما باید به عالم‌ترینشان رجوع کنیم که اصطلاحاً به او اعلم می‌گویند.
 - ویژگی‌های مرجع تقلید:
۱. مجتهد باشد. یعنی علم کافی برای به دست آوردن احکام دینی از دل آیات قرآن و احادیث را داشته باشد.
 ۲. عادل باشد. یعنی واجبات الهی را انجام دهد و کارهای حرام را ترک کرده باشد.

۱. پیام عبارت قرآنی « وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا » کدام است؟

پاسخ: الف) امید داشتن در سایه توکل به خدا ☒

ب) تلاش برای به‌دست آوردن روزی

۲. باتوجه به آنچه در درس آموخته‌اید:

الف) برداشت خود را از این تصویر بنویسید.

پاسخ: همواره باید به رحمت و کمک‌های الهی امیدوار باشیم، تا

نمی‌توانیم را به می‌توانیم تبدیل کنیم.

ب) از زبان امیدواری جمله‌ای بنویسید که نشان دهد بزرگ دیدن خدا چقدر در این مسیر به‌ما یاری

می‌رساند. امیدواری گفت:

پاسخ: اگر خدا را بزرگ ببینی پس به وعده‌هایش اعتماد می‌کنی. بنابراین در مقابل سختی‌ها و مشکلات

نا امید نمی‌شوی

۳. دو ویژگی مرجع تقلید را بنویسید.

پاسخ: الف. مجتهد باشد ب. عادل باشد

۴. با ذکر یک مثال توضیح دهید چرا مراجع تقلید در برخی احکام اختلاف نظر دارند؟

به دلیل تفاوت در برداشت از منابع دینی مثل قرآن و احادیث. مثلاً: در مورد اینکه آیا تقلید کردن از یک

مرجع تقلید فوت شده جایز است یا خیر، اختلاف نظر وجود دارد. برخی اجازه می‌دهند و برخی دیگر

منع می‌کنند.

- امیدواری همواره آرامش به دنبال دارد. و با یاد خدا بودن هم موجب آرامش می‌شود:
- أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ
آگاه باشید که با یاد خدا دل‌ها آرام می‌گیرند.
- انواع ذکر:
- ۱. ذکر زبانی: نام خدا را بر زبان آوردن
- ۲. ذکر قلبی: یاد خدا را در دل داشتن
- ۳. ذکر عملی: انجام دستورات الهی
- بالاترین ذکر، ذکر عملی است. یعنی انجام دستورات الهی مهمترین و اصلی‌ترین ذکر است.
- فَادْكُرُونِي أذكُرْكُمْ: مرا یاد کنید تا شما را یاد کنم.
- اگر در کنار امیدواری و آرامش، یاد خدا را هم در دل داشته باشیم، صبر هم خواهد آمد. إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ: خداوند با صابران است.
- امام علی علیه‌السلام فرمود: صبر در کارها مانند سر در بدن است؛ همانطور که وقتی سر از بدن جدا شود بدن نابود می‌شود، هنگامی هم که صبر از کارها جدا شود کارها تباه می‌شود.
- نقشه‌ی مفهومی صفحه ۶۷

- یکی از دلایل صبری نکردن و بی‌قراری در مشکلات، احساس تنهایی است. اگر هنگام مشکلات باور داشته باشیم که خدای بزرگ و با عظمت با ماست و قدرتمندتر و مهربان‌تر از او وجود ندارد، صبرمان در دل مشکلات و مصیبت‌ها زیاد می‌شود.

**** احکام صفحه‌ی ۷۵**

- حق الناس فقط دزدیدن مال مردم نیست. خیلی از کارهای ما حق الناس است و ما از آن خبر نداریم. مثلاً وقتی صدای آژیر آمبولانس را می‌شنویم ولی مسیری برای عبور آمبولانس باز نمی‌کنیم. شاید حتی این کار ما منجر به مرگ یک انسان بشود.
- پایمال کردن حق مردم گناه است. از طرفی هم اگر کسی بخاطر خدا حقوق انسان‌های دیگر را رعایت کند در واقع مشغول ذکر خدا است.

**** پاسخ پرسش‌های پایان درس پنجم**

۱. هریک از عبارات قرآنی زیر با کدام یک از نتایج یاد و ذکر خدا «توکل، آرامش، صبر» ارتباط دارد؟ یک مورد اضافی است.

الف) «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ: **صبر**

ب) «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»: **آرامش**

- ۲ - مشخص کنید هریک از شخصیت‌های زیر چه نوع ذکر الهی را در خود تقویت کرده است.

الف) نرگس بعد از خوردن غذا، «خدا را شکر» می‌گوید. **ذکر زبانی**

ب) زهرا حدود حجاب و پوشش اسلامی را رعایت می‌کند. **ذکر عملی**

ج) حسین خداوند را بر تمام کارها و رفتارهای خود ناظر می‌بیند. **ذکر قلبی**

۳. بر اساس آموخته‌های خود در این درس، با سه کلمه داده شده، نقشه مفهومی زیر را کامل کنید.

«یاد خدا، آرامش، ایمان به خدا»

۴. اعتقاد به بزرگی خدا چگونه باعث صبور شدن انسان در سختی‌ها می‌شود؟

پاسخ: وقتی چیزی را از دست می‌دهیم، به اندازه اهمیتی که برایمان داشته، دچار سختی خواهیم شد.

اما اگر در عوض، به چیز بهتر و بزرگتری دست یابیم، تحمل آن سختی، برایمان آسان خواهد شد. صبوری در مشکلات، باعث می‌شود به خدا نزدیک شویم. این نزدیک شدن همان چیز بهتر و بزرگ‌تر است.

۵. جمله زیر را یکی از دوستان شما نوشته است. از فعل‌های داده شده فقط یک‌بار استفاده کنید تا نوشته

او تکمیل شود. یادتان باشد اگر جمله دیگری نیز به متن اضافه کنید، امتیاز ویژه‌ای خواهد داشت.

«آرامش دارم، امیدوار می‌شوم بزرگ ببینم عاشق خدا می‌شوم، صبوری می‌کنم»

باید خدا را **“بزرگ ببینم”**. در این صورت دیگر بزرگ بودن یا کوچک بودن گره‌های زندگی برایم مهم نیست. اگر

بدانم خدای قدرتمند همراه من است، به باز شدن گره‌های زندگی‌ام **“امیدوار می‌شوم”**. می‌دانم که خداوند مهربانم

این گره‌ها را در مسیرم قرار داده تا به او نزدیک شوم، پس تحمل و **“صبوری می‌کنم”**. این نزدیک شدن به خدا

بالاترین ثروت برایم است. اینجاست که **“عاشق خدا می‌شوم و آرامش دارم”**.

۶. منظور از حق الناس چیست؟ با ذکر مثال توضیح دهید.

پاسخ: حق الناس یعنی رعایت کردن حقوق دیگران و احترام به آنان. مانند مسخره نکردن. رعایت نوبت. پارک

نکردن ماشین جلوی درب خانه همسایه

۷- زهرا می‌خواهد حق الناس را در اردوی زیارتی امام رضا رعایت کند. در موقعیت‌های زیر با ارائه یک نمونه به او

کمک کنید.

هنگام سوارشدن اتوبوس: رعایت نوبت.

در اتاق استراحت: رعایت نظم، دقت در پاکیزگی اتاق

- چند نمونه از شگفتی‌های خلقت:

الف. قلب انسان در هر دقیقه ۷۵ بار می‌تپد و با این کار در واقع هزاران لیتر خون را در طول شبانه روز پمپاژ می‌کند.

ب. سامانه‌ی خورشیدی یا منظومه شمسی که تشکیل شده از سیاراتی که به دور خورشید در حال گردش هستند. حجم خورشید یک میلیون و سیصد هزار برابر زمین است. منظومه‌ی شمسی یا سامانه خورشیدی تنها جز کوچکی از کهکشان راه شیری است که خورشیدهای فراوانی در آن وجود دارد.

* عظمت جهان هستی ما را به یاد آفریدگار بزرگ آن می‌اندازد.

* تفکر در عظمت و بزرگی جهان، راهی برای بزرگ دانستن خداوند است.

* اولین دشمن انسان، شیطان است. شیطان نشانه‌ی موفقیت خود در وسوسه کردن انسان‌ها را ناشکری کردن می‌داند.

* ثُمَّ لَا تَیْنَهُمْ مِنْ بَیْنِ أَیْدِیْهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَیْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِیْنَ: آن گاه از پیش روی و از پشت سر و طرف راست و چپ آنان در می‌آیم (و هر یک از قوای عامله و ادراکی آنها را به میل باطل می‌کشم)، و بیشتر آنان را شکرگزار نعمت نخواهی یافت.

**** احکام صفحه‌ی ۸۹**

- کسی که در جمع اشتباهی می‌کند و در همان جمع بابت اشتباه خود عذرخواهی می‌کند، شجاعت دارد.
- بعضی از بد گمانی‌ها حرام است، مثل آنچه بر زبان می‌آید و به دیگران هم منتقل می‌شود.

**** پاسخ پرسش‌های پایان درس ششم**

۱. آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ» انسان را از چه کاری باز می‌دارد؟
الف) غیبت

ب) دروغ‌گویی

ج) گمان بد

د) ناسزاگفتن

۲. نشانه موفقیت شیطان است. پاسخ: ناسپاسی یا ناشکری

۳. میان بزرگ شمردن خدا و شکرگزاری چه رابطه‌ای وجود دارد؟ پاسخ: وقتی قصد شکرگزاری داشته باشیم، به نعمت‌ها توجه می‌کنیم. سپس با شناخت آنها، به عظمت خدا پی می‌بریم. در این صورت، نمی‌شود شکر گزار نبود.

۴. قرار است یک هفته پرهیز از گمان بد را تمرین کنید. در موقعیت‌های زیر چگونه فکر می‌کنید؟

الف) زنگ تفریح تمام شده و شما به کلاس برمی‌گردید و می‌بینید کیفیتان روی زمین افتاده و خاکی شده. یکی از همکلاسی‌هایتان کنار میزتان ایستاده است. پاسخ: به جای این که گمان کنم دوستم کیفم را روی زمین انداخته، فکر می‌کنم که شاید هنگام بیرون آمدن از کلاس دستم به کیف خورده و روی زمین افتاده.

ب) یکی از دوستانتان با شما مشغول صحبت است. پوست شکلاتش روی زمین می‌افتد.

پاسخ: به جای اینکه گمان کنم که او چه فرد بی‌مسئولیتی است گمان می‌کنم او هنگام صحبت با من متوجه افتادن پوست شکلاتش نشده است.